

Onderhoud Scuba-duikuitrusting - Duikuitrusting spoelen en schoonmaken

Onderhoud of 'je materiaal in goede staat houden' is niet enkel noodzakelijk om de garantie geldig te houden. Het verlengt ook de levensduur van je duikuitrusting en kan je zelfs in leven houden.

Wie zijn je voornaamste vijanden?

Je duikuitrusting heeft twee grote vijanden: **zout water** en de **zon**.

Zout is opgelost in zeewater en wanneer het water verdampt, worden er zoutkristallen gevormd, die bij gebrek aan degelijk onderhoud voor problemen kunnen zorgen, zoals blokkerende ritsen, lekkende of plakkende ventielen, afblazende automaten en knoppen die vast blijven zitten in de geopende stand.

Wie zijn je vrienden?

De onderhoudstechnicus en zoet water! Het magische woord: **spoelen**. Spoel alles met zoet water na elke duik. Duiken in zoet water of een zwembad ontheft je overigens niet van de verplichtingen je uitrusting te reinigen/wassen. (Zwembad)chloor, vuil en bacteriën (zoet water) moeten ook worden verwijderd.

Algemene principes bij het spoelen

Spoel zo snel mogelijk na de duik om te voorkomen dat zoutkristallen worden gevormd. Gebruik (lauw)warm i.p.v. koud water. Zoutkristallen lossen namelijk beter op in warm water, wat tot betere resultaten leidt.

Bij duikcentra heb je niet altijd toegang tot een slang om je uitrusting te spoelen, maar er wordt wel vaak in een bak met 'zoet' water voorzien. Je plaatst je duikuitrusting simpelweg in de waterbak, wacht even tot het zout er is afgespoeld. Maar wat gebeurt er dan met dat zout? Juist, het komt in de waterbak terecht. De meeste duikcentra verversen het water wel geregeld, maar door het grote aantal duikers dat de bakken tegelijk moet gebruiken, is spoelen in een waterbak minder doeltreffend dan spoelen met een slang of spoelen in de douche. Sommige centra voorzien in een aparte waterbak voor gevoelige uitrusting zoals ademautomaten, computers en fotomateriaal om dat probleem aan te pakken, maar als het water niet regelmatig verversed wordt, krijg je hetzelfde probleem. Verder kost het wat tijd om zout en vuil van je uitrusting te verwijderen; ze enkele seconden onderdompelen of spoelen volstaat dus niet.

Je kan de vorming van zoutkristallen niet tegengaan, maar je kan wel voorkomen dat ze zich ophopen. Door je uitrusting na de duik in de zon te laten drogen zullen er zich veel sneller kristallen vormen, en direct contact met zonlicht vermindert in ieder geval de levensduur van je uitrusting. Zout water, zoet water, zwembadwater en zelfs het water waarmee je reinigt kunnen ook kalkafzetting veroorzaken.

Met uitrusting zoals duikpakken en vinnen hoef je je niet al te veel zorgen te maken, maar aangezien water overal in terecht komt, moet je je ervan bewust zijn dat elk uitrustingsstuk met inkepingen, overlappende onderdelen (zoals bij een slangbeschermer), ventielen, knoppen, koppelingen en bewegende delen vatbaar is voor zoutkristal- en kalkafzetting, met mogelijke defecten, lekkages of een verkorte levensduur als gevolg.

Dan is er nog het trimvest, meer bepaald de luchtkamer. Water kan/zal naar binnen lopen en de combinatie van vochtigheid, bacteriën en warmte vormt de perfecte broeihaard voor schimmels. Bovendien kunnen zoutkristallen de luchtkamer aan de binnenkant beschadigen. Het is dus belangrijk om ook binnen te spoelen.

Neem de tijd om duikhorloges en duikcomputers te spoelen en probeer metalen contactpunten schoon te houden om corrosie te voorkomen.

Bij het reinigen van je ademautomaat is extra aandacht vereist. Er zijn veel onderdelen waar zoutafzetting mogelijk is, dus het spoelen moet grondig gebeuren, maar je moet ook voorkomen dat er water in de eerste trap komt. Onderdompelen in een bad of spoelen mag daarom alleen met de beschermkap erop (niet op de purgeerknop drukken wanneer die ondergedompeld is of onder druk staat). Het is aan te raden om slangbeschermers te verwijderen en een paar keer aan alle bewegende delen (zoals luchtstroomregelaars) te draaien tijdens het reinigingsproces om er zeker van te zijn dat al het zout verwijderd.

Je moet er verder rekening mee te houden dat duikmateriaal geen alcohol, olie, benzine of chemische oplosmiddelen verdraagt, omdat zulke producten het materiaal kunnen beschadigen. Vermijd contact met deze chemicaliën!

Photo by: CSG Swim Ltd

Ontsmettings- en reinigingsmiddelen

Duikmateriaal in de wasmachine steken, is net zoals het gebruik van sterke wasmiddelen, niet aangeraden. Lichte reinigingsmiddelen of speciale producten voor het reinigen van duikuitrusting (zoals anti-geuroplossingen of wetsuit-shampoo) verwijderen vuil, doden bacteriën en neutraliseren de geur in je neopreen. Volg altijd de gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Ontsmettingsmiddelen - voor zover die nog geen bestanddeel zijn van het reinigingsmiddel - zijn aan te raden, met name voor trimvesten en voor alles wat in contact komt met je gezicht en mond: ademautomaten, maskers en snorkels. De meeste wateren waarin gedoken wordt, bevatten bacteriën en, voor wie in zijn masker spuugt voor de duik, houd er rekening mee dat spuug ook bacteriën bevat.

Voor de luchtkamer van het trimvest gebruik je best een speciaal of mild reinigings- of ontsmettingsmiddel. Laat water (en reinigingsvloeistoffen) via de inflatorslang in het trimvest terechtkomen. Spoel na het reinigen de binnenkant met schoon water, blaas de luchtkamer op en laat het resterende water uit de inflatorslang lopen.

Leek ook het artikel "[Bacillenfobie](#)", voor een diepgaandere beschouwing over duikuitrusting en microben.

En ritsen dan?

Duikpakken, laarsjes en zelfs duiktassen hebben ritsen, en kunnen na een tijdje niet meer soepel lopen als ze niet naar behoren onderhouden worden. Dat wordt onder andere veroorzaakt door zout- en kalkafzetting of zand en vuil, waardoor je rits uiteindelijk kapotgaat. Het eerste wat je moet doen is spolen met zoet water. Gebruik een tandenborstel of iets gelijkaardigs om zand en ander vuil weg te krijgen. Er bestaan ook commerciële producten op de markt (waar een borsteltje bij zit) om ritsen schoon te maken

en te smeren.

Droogpakritsen zijn erg fragiel en duur, en dus moet je er heel voorzichtig mee zijn. Het is daarom aangeraden om olie of wax te gebruiken die speciaal voor ritsen ontwikkeld is. Als de rits te droog is, zal je opmerken dat de rits stroef opent. Wanneer je echt te veel kracht moet gebruiken om de rits te openen of te sluiten, dan weet je dat je te maken hebt met een slecht onderhouden rits.

Vaak vergeten

Alle voorwerpen die in zakken (van trimvesten of droogpakken) worden gestopt, duikflessen en alle voorwerpen die thuishoren in een zakje of altijd opgerold zijn (voorwerpen zoals retractors en oppervlaktesignalisatieboeien) worden vaak vergeten. Opperolde voorwerpen moeten ontrold worden voordat je ze wast, en ook de binnenkant van oppervlakteboeien en ventielen mag je niet vergeten. Extra aandacht is vereist voor de rubberen of plastic flesvoet, aangezien er na een tijdje corrosie kan optreden doordat er zout water tussen de fles en de voet achterblijft.

Nadat je de uitrusting hebt gespoeld en gewassen, moet je ze **drogen en opbergen**. In het volgende artikel bespreken we hoe je dat precies doet.

Vertaling: Phaedra De Smedt, Niels Van Hoecke, Maya De Laere, Chun Man en Fien De Winne (laatstejaarsstudenten Master of Arts in het Vertalen - Universiteit Gent)